

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-593

21.6.2021

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Skiftenøkkel glapp - skulder/nakke/arm/hodepine/hørsel– arbeidsulykke - akuttsymptomer årsakssammenheng – yfl. § 11 (1) bokstav a.

Forsikrede fikk overbelastning/strekk i skulder, da han glapp skiftenøkkel under stramming av mutter. Det er omtvistet om hendelsen skjedde 4 eller 5 dager før første legekonsultasjon 26.4.16, og om forsikrede var i telefonisk kontakt med legekontoet dagen før konsultasjonen. Ved konsultasjonen 26.4.16 ble det bl.a. notert hendelse 5 dager tidligere, samt dårlig bevegelse og smerter i skulder. I melding om yrkesskade 26.4.16 ble det notert maksimal belastning i skulder/arm/nakke, og mulig muskel-/senebrist. Saken reiste spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke, og om det i så tilfelle var årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager i nakke, skulder, arm, hodepine, nedsatt hørsel og øresus/tinnitus, og om dette var årsak til uførhet. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at hendelsen var en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Nemnda bemerket også at forsikrede heller ikke hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og hans helseplager. Det ble bl.a. vist til at vilkåret om akuttsymptomer innen tre døgn, ikke var oppfylt for nakke-, rygg og skulderplagene. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (avdelingsleder trelast, f. 1953) var utsatt for en hendelse på arbeid. I melding om yrkesskade til Nav ble det tirsdag 26.4.16 opplyst om hendelse 22.4.16:

Under service av maskineri løsnet muttertrekker/mutternøkkel ifb. tilstramming/service. Resultat:

Hurtig/maksimal belastning av skulder /arm/nakke med strekk/vridning. Mulig muskelbrist/senefeste/nakkehvirvel.

Første legenotat var 26.4.16 da fastlegen noterte:

arb skade for 5 dg siden, fikk stor kraft på ve arm rett ut fra kroppen og store smerter. klarer dårlig bevege skulderen. us han har kraft, men mye smerter ved bev i skulderen i alle retninger. smerter sitter rett i overhant av scapula. palperer en liten hevelse her. ktr om 2 uker.

Legen foreskrev naproxen og paralgin forte, og ga 60 % gradert sykemelding til 8.5.16.

Ved neste konsultasjon noterte fastlegen 9.5.16 diagnosen Skulder symptomer/plager, og:

Enda mye smerter, jobber mye. ikke klart tilrettelagt på jobb. smerter og bev innskrenkning. enda den hevelsen i overkant av scapula og det er her han har ondt ved bev og det som begrenser aktivitet.

Legen henviste til kirurgisk avdeling i V., foreskrev paralgin forte, og ga 100 % sykemelding i 20 dager.

Skulderplager ble notert 12.5.16, og 27.5.16 noterte fastlegen fortsatt smerter og bevegelsesinnskrenkninger, og at et forsøk på å jobbe gikk dårlig. Han fikk rekvisisjon til fysioterapi og ble fortsatt sykemeldt til 21.6.16.

Fysioterapeut N. noterte 27.5.16:

Smerte på alt av bevegelser i nakke bortsett fra flex. Tester skulderbue og skulder påvirker smertene likt. ...
Tolker hans smerter fra å være multisegmentale smerter fra cervicalcolumna, sannsynlig discslesjon.

Fastlegen noterte 21.6.16 at "nakken verker veldig mye nå ...", diagnosen nakke symptomer/smerter, ga rekvisisjon til røntgen og forlenget sykemelding til 8.7.16.

Fastlegen noterte 14.9.16 at hendelsen var 21.4.16, og at forsikrede "... Kjente ikke noe spesielt før mandag 25.4. Har fortsatt smerter. ...".

MR cervicalcolumna viste degenerative forandringer.

Det var videre notater om plager, og 21.11.16 notert legen fortsatt vondt i nakke/skulder, at han var full dag på jobb men med redusert tempo, og at han ikke orket mer enn 50 % jobb.

Fastlegen noterte 14.2.17 ekko i øret.

Den 14.3.17 noterte legen også diagnosene smerter nakke, unormal blodprøve og øresus, men uten videre omtale av nakke- eller øresusplager. Den 18.4.17 noterte legen økende plager (uten spesifisering), søvnproblemer og mer smerter (uten spesifisering). Sykemelding ble økt til 60 %.

Konsultasjon øre/nese/halsavdeling noterte 11.5.17 blant annet:

Tidligere undersøkt her i forbindelse med hørselnedsettelse som var mest uttalt på venstre øre ved ktr 2014. Pas. informerer at han i 2016 ble utsatt for trauma i nakke hvilket utredning at ledet til at konsekvensene bedømmes som yrkesskade. Søker nå pga tiltagende hørselnedsettelse venstre øre. Også tiltagende øresus. Den siste prosessen har pågått under noen måneder.

...

Vurdering:

Hvor videre sammenheng finnes med skaden i nakken går ikke å avgjøre på dette. Pas. kommer til å bli innkalt snarest for en luft og benledning på spesielt venstre side inklusive taleaudiogram. Pas. nekter svimmelhet ...

I videre notater går diagnoser for nakke og øresus igjen, henvisning til øre-nese-hals-lege, og 20.2.18 diagnosen tinnitus.

I skademelding til selskapet 28.3.17 ble det opplyst:

Under service av maskineri løsnet muttertrekker/ mutternøkkel ifm tilstramming/ service. Resultat: Maksimal overbelastning av skulder/ nakke/ arm med strekk/ vridning. Vedvarende skade med store smerter. Ansatt klarer ikke å komme tilbake til 100 prosent jobb før utløpet av sykepengeperioden

I ny melding om yrkesskade 27.4.17 ble det opplyst:

Under service av maskineri løsnet muttertrekker/ mutternøkkel ifm tilstramming/ service. Resultat: Voldsom belastning av skulder/ arm/ nakke med strekk/vridning. (Mulig) skade i nakke/muskel/ sene.

Arbeidsgiver ga 27.4.17 en uttalelse til Nav.

I forsikredes skadeforklaring til Nav opplyste han 3.5.17:

På bilde vises utstyr som skulle serviceres. Mutteren (gul pil peker) skulle ettertrekkes med fastnøkkel (innfelt i bilde). Det var uhøvelig å trekke til med høyre hånd, derfor skiftet undertegnede tak på fastnøkkel til venstre hånd. Det som jeg ikke var oppmerksom på var at ved skifte av hånd på fastnøkkelen entret denne oppover på mutteren. Jeg tok kraftig spennetak, støttet høyre hånd mot meiemagasin (vises ikke på bilde) for så å legge maksimalt kraft på fastnøkkel. PS! bolt og mutter er av type 12/9 stål (enormt sterkt), Mutteren begynte og feste på bolten, og jeg støt-trykket mot fastnøkkelen for å få ekstra dreiemoment på fastnøkkelen, slik at tilsetningen ble så maksimal som mulig. Det var da at fastnøkkelen glapp på mutteren, med den følge at jeg "føyk" rett fram i skyveretningen. All kraft gikk i "løse luften", med det resultat at jeg ble kastet ned- og bakover. Svingkraften gjorde at jeg fikk en totalt uoppmerksom sving-/ dreibevegelse

bakover, stoppet mot meiespikermagasinet med ryggen, og hode fortsatte i ukontrollert bevegelse bakover. Ja, det var vondt, men jeg tok en pause, "slikket mine sår" - og fortsatte servicearbeidet'. I løpet av påfølgende lørdag, søndag og mandag ble smertene mer og mer uutholdelig. Lege ble kontaktet, og resterende utvikling er lege, M.R. (min første fastlege, nå kommunelege), J.J. (min fastlege for 2 konsultasjoner, og daværende NAV-lege) og nå min fastlege G.G. (som har tatt skadebilde alvorlig, gjort tiltak og fått 'fart i sakene')! Skaden, etter sigende fra lege, er forhold i nakken som gjør at bevegelse (vende/ bukke på/ med hode, løft, kroppslig fysisk røykende arbeid osv. gir betydelige-/ store smerter), gradvis nedsatt hørsel på venstre øre, generell maktesløs fysikk.

Nav godkjente 10.5.17 "Falt, sleng på nakke, smerter skulder" som yrkesskade.

Han oppsøkte kiropraktor 30.5.18.

MR 9.8.18 av cervical- og thoracalcolumna viste degenerative funn.

Selskapets rådgivende lege vurderte 11.10.18 at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen, og viste særlig til at første legenotat var 5 dager etter hendelsen, og at det da ble notert at plager startet 4 dager etter hendelsen. Videre at fastlegen 14.9.16 noterte at hendelsen var torsdag 21.4.16, og at forsikrede ikke kjente noe spesielt før mandag 25.4.16.

Selskapet avsto kravet 12.3.19, idet det la til grunn at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen og de anførte plagene.

Nav avsto 22.9.20 krav om menerstatning, og la vekt på at det for nakkeplager manglet akutt- og brosymptomer de to første månedene etter hendelsen, og at nakkeplager først ble nevnt i journal to måneder etter hendelsen, og at degenerative funn ikke skyldtes hendelsen. Om øvrige plager var disse samlet 7 %, og under grensen på 15 % vmi som gir rett til menerstatning.

Spesialist i nevrokirurgi L.A. konkluderte 25.3.21 med at det var årsakssammenheng (mer enn 50 %) mellom hendelsen og plager i nakke/arm/skulder/hodepine, og at skulderplager ga en vmi på 10 %.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager med nakke, skulder, arm, hodepine, samt nedsatt hørsel og tinnitus. I melding om arbeidsulykke ble det gitt riktig dato for hendelsen til 22.4.16. Det må legges til grunn at han kontaktet lege pga. smertene 25.4.16, altså etter 3 dager, og at til tross for stort press på leger der forsikrede bor, fikk han raskt time. Det må også tas hensyn til at hendelsen var en fredag, og at han fikk time på tirsdag. Arbeidsleder har også bekreftet at forsikrede etter hendelsen tok kontakt med ham, og at forsikrede sa han måtte gå hjem pga. smerter.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er tvilsomt om hendelsen var en ulykkeshendelse under yfl., og at det uansett ikke er årsakssammenheng med de plager han anfører. Det er ikke gjort objektive medisinske funn som kan knyttes til hendelsen. Det er ikke dokumentert akutte plager før første legebesøk 26.4.16, der det ble notert hendelse 5 dager tidligere. Det ble da bare notert plager i skulderen. Plager i nakke ble først notert 21.6.16, og plager med hodepine og øresus/hørselstap/tinnitus enda senere.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke etter yfl. § 11 bokstav a, og i så tilfelle om det er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager og uførhet.

Nemnda ser først på spørsmålet om hendelsen faller inn under yfl. § 11 bokstav a. Det er sikker rett at det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at hendelsen var en arbeidsulykke i lovens forstand.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I denne bestemmelsens annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrepet (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrepet (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid). Når det gjelder det markerte arbeidsulykkebegrepet, følger det av Rt. 2009 s. 1485 at formuleringen "en plutselig eller uventet ytre hending" må tolkes slik at hendelsen må være ulykkesartet. Dette innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at det dette er årsaken til den aktuelle skaden, jf. Rt. 2009 s. 1619 avsnitt 53.

I aktuelle sak fikk forsikrede overbelastning/strekk i skulderen da han glapp en skiftenøkkel under stramming av mutter. Forsikrede har forklart at hendelsen kunne skyldes at han skiftet tak fra høyre til venstre hånd. At forsikrede trakk til mutteren uten å sjekke om fastnøkkelen fortsatt hadde tilstrekkelig grep etter at han skiftet hånd, er ingen plutselig ytre årsak. Det er ikke opplysninger om at det inntraff noen plutselig og uventet ytre hending som virket inn som årsak til hendelsen, og nemnda kan derfor ikke se at det markerte ulykkesbegrepet får anvendelse.

Hva gjelder det avdempede ulykkesbegrepet stilles det ikke krav om en ytre hendelse der arbeidstaker på grunn av vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er utsatt for en ekstraordinær påkjenning eller belastning, jf. Rt. 2005 s. 1757 (avsnitt 50 og 51). Dette vil i seg selv kunne være et tilstrekkelig ulykkesmoment. I Rt. 2007 s. 882 ble det lagt vekt på om det var noe uventet, om arbeidsoppgaven lå utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, om det var en vanskelig arbeidsstilling eller om det forelå andre ugunstige omstendigheter. I Rt. 2009 s. 1692, la Høyesterett avgjørende vekt på at det ikke var noe uvanlig med måten arbeidsoppgaven ble gjennomført på og at det heller ikke skjedde noe avvik fra det normale. Det ble i dommen fremhevet at hendelsesforløpet var påregnelig, og at det ikke forelå noe faremoment som tilsa at skadelidte måtte handle spesielt raskt.

Det er ingen opplysninger i saken om at det lå utenfor forsikredes arbeidsoppgaver å trekke til den aktuelle mutteren. Det beskrives etter nemndas syn heller ikke tidspress eller andre forhold som indikerer at forsikrede befant seg i en arbeidssituasjon som må karakteriseres som en ekstraordinær påkjenning i forhold til forsikredes alminnelige arbeidsoppgaver. Forsikrede hadde mulighet til å forsikre seg om at fastnøkkelen hadde godt grep før han trakk til mutteren, og nemnda kan ikke se at det forhold at han måtte bruke venstre hånd eller situasjonen for øvrig representerte et ekstraordinært faremoment.

Etter dette finner nemnda at hendelsen ikke var en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det er ikke nødvendig for nemnda å ta stilling til spørsmålet om årsakssammenheng mellom hendelsen og de plager forsikrede har anført at skyldtes hendelsen. På bakgrunn av forsikredes anførsler finner nemnda likevel grunn til å kommentere spørsmålet.

Da det ikke er objektive medisinske funn som følge av hendelsen, skal forsikredes plager i skulder, nakke og rygg vurderes under de såkalte nakkesleng-/bløtdelskriteriene. Dette er fire vilkår oppstilt i rettspraksis, som alle må være oppfylt for at man skal kunne konkludere med at årsakssammenheng er sannsynliggjort ved nakkeslengskade, jf. Rt. 1998 s. 1565 og Rt. 2010 s. 1547: Hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadeevne, det må foreligge akuttsymptomer innen tre døgn etter hendelsen, kontinuerlige symptomer fra akuttfasen frem til en kronisk senfase og symptomutviklingen må følge den traumatologiske forklaringsmodellen, der plagen er verst i akuttfasen for deretter å avta. Det er lagt til grunn i nemndspraksis at de samme vilkårene også gjelder ved andre traumatiske bløtdelsskader.

I melding om yrkesskade signert av forsikrede 26.4.16 er det notert at hendelsen skjedde 22.4.16, mens legen samme dag skrev at hendelsen var 5 dager tidligere. Begge er tidsnære notater som etter sikker rett tillegges stor vekt i bevisvurderingen. Nemnda legger på denne bakgrunn til grunn at hendelsen skjedde 22.4.16, fire dager før legenotatet.

Skulderplager ble notert i forsikredes journal fire dager etter hendelsen. Vilåret om akuttsymptomer innen tre døgn etter hendelsen, er etter dette ikke oppfylt. Nemnda finner det klart at når forsikredes anførsel om at han tok kontakt med legevakt innen tre dager ikke er dokumentert, kan den ikke legges til grunn. Plager i nakke og rygg ble notert senere, og kravet om akuttsymptomer innen de første tre døgn er heller ikke dokumentert for disse, og derfor heller ikke sannsynliggjort.

Spesialist i nevrokirurgi L.A. konkluderte 25.3.21 med at det var årsakssammenheng mellom hendelsen og plager i nakke/arm/skulder/hodepine. Nemnda forstår hans erklæring slik at han har funnet at akutt og brosymptomer er godt dokumentert, men dette er ikke nærmere begrunnet for skader i nakke/rygg/arm, som første gang ble notert flere uker etter hendelsen. På denne bakgrunn finner nemnda at uttalelsen ikke er egnet til å sannsynliggjøre årsakssammenheng på dette punktet.

Hva gjelder forsikredes øre-/hørselsplager er det ikke fremlagt noen spesialistvurdering. Disse plagene ble ikke nevnt før flere måneder etter hendelsen. Forsikrede hadde dessuten et målt hørselstap før hendelsen, og spesialisten L.A. noterte at tinnitus var påvist i 2011. Nemnda finner på denne bakgrunn at det heller ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng for disse skadene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).